

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 10 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 10 (4) - 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалохонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Муҳаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Эргашев Икром Абдурасулович – юридик фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пулатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Jale Özlem, Murodaliev Rakhmonali, Askarov Ollabergan</i> ABOUT ARCHAEOLOGICAL SURVEY IN TASHKENT REGION (2022)	9-17
<i>Хомиджонова Мафтунахон</i> АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ СЕВЕРО-ЗАПАДНОЙ УСТРУШАНЫ, В ЧАСТНОСТИ БАСЕЙНА ЗААМИНСУ	18-26
<i>Nig'matullayev Ibrohim</i> SHIA JAMOALARINING MUQADDAS JOYLARI VA ZIYORATLARI	27-32
<i>Arslonbekov Nursulton</i> ZIYOVUDDINXON IBN ESHON BOBOXONNING ARAB MAMLAKATLARIDA BO'LGAN DASTLABKI SAFARI VA UNING NATIJALARI	33-36
<i>Nasirillayeva Nodirabegim</i> ABDULLA NOSIROVNING "TURON" KUTUBXONASIDAGI FAOILAYATI	37-42
<i>Tuyev Fazliddin</i> NAVOIY VILOYATIDA SOG'LIQNI SAQLASH BORASIDA O'ZARO TASHQI HAMKORLIK ALOQALARI	43-47
<i>Davlatova Shoir</i> TURKISTON SOVET AVTONOMIYASINING E'LON QILINISHI VA O'LKADA BOLSHEVIKLARNING BOSHQARUV TASHKILOTLARI	48-53
<i>Muminov Azizbek</i> TURIZM SOHASIDA EKOLOGIK BILIM VA EKOLOGIK MADANIYATNI YUKSALTIRISH	54-59
<i>Abdullayev Elbek</i> AMIR TEMUR VA MUZAFFARIYLAR DAVLATI O'RTASIDA MUNOSABATLARNI YO'LGA QO'YILISHI	60-63
<i>Turg'unov Sherzod</i> NAMANGAN VILOYATI SANOAT KORXONALARIDA MEHNATKASHLAR UCHUN YARATILGAN SOG'LIKNI SAQLASH, SPORT-SOG'LOMLASHTIRISH VA MADANIY – MA'RIFIY SOHADAGI SHAROITLAR HAQIDA FIKR MULOHAZALAR	64-71

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Berdaliyeva Muxabbatxon</i> O'ZBEKISTONDA UY-JOYNI MOLIYALASHTIRISHNI TARTIBGA SOLISH: IQTISODIY VA HUQUQIY JIHATLARI	72-79
<i>Ergashev Jahongir</i> KICHIK BIZNES FAOLIYATIDA TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHNING NAZARIY JIHATLARI	80-84
<i>Imomov Xolmurod</i> TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI	85-90

<i>Атамуратов Шерзод, Самадов Салоҳиддин</i> ИННОВАЦИОН ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТНИ МОЛИЯЛАШТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ- УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ	91-99
<i>Қодиров Музаффар</i> РАҚОБАТ МУҲИТИДА ТАШКИЛОТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СТРАТЕГИЯСИ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШНИНГ УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ	100-108
<i>Amiriddinova Muslima</i> ANALYSIS OF TOURISM SERVICE TYPE AND GENERAL CATERING TO INCREASE THE TRAFFIC AND TRAFFIC	109-114
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Yuldashev Tazabay</i> DARVIN VA MARKS TA'LIMOTI INSON BORLIG'INI OBYEKTIV TUSHUNTIRISHNING XULOSASI SIFATIDA	115-119
<i>Sultanov Og'abek</i> SHARQDA YOSHLAR MAS'ULIYATIGA DOIR FALSAFIY QARASHLAR RIVOJI	120-123
<i>Tursunkulova Shaxnoza</i> HADISLARDA INSONNING GO'ZAL FAZILATLARI XUSUSIDA	124-127
<i>Khushbokov Oybek</i> THE "TEACHER" PHENOMENON IN THE HISTORICAL AND PHILOSOPHICAL SPACE OF CULTURE	128-134
<i>Tojaliev Abduqosim</i> YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA ZAMONAVIY KADRLAR TAYYORLASH TIZIMINING INNOVATSION ISTIQBOLLARI	135-139
<i>Sadullaeva Matluba</i> NUMBER AS THE ESSENCE OF THINGS: PYTHAGOREAN PHILOSOPHY	140-145
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Mirzakamolova Maftuna</i> ASSOSIATIV LINGVISTIKA VA UNING XUSUSIYATLARI	146-150
<i>Temirova Hayotxon</i> DIALECT CLASSIFICATION AND PHONETIC CHARACTERISTICS OF UZBEK DIALECTS IN THE SURKHANDARYA REGION	151-155
<i>Surmilova Elena</i> LINGUISTIC AND CULTURAL CHARACTERISTICS OF TONGUE TWISTERS: A LITERATURE REVIEW	156-164
<i>Mahmudova Nigoraxon</i> PRAGMALINGVISTIKADA IKKI YO'NALISH	165-169
<i>Ergasheva Gulshan</i> NEMISCHA FRAZEOLOGIZMLARNING STRUKTUR-SEMANTIK TAHLILI (INSON INTELLEKTUAL SALOHİYATINI IFODALOVCHI IBORALAR MISOLIDA)	170-174
<i>Masharipova Valentina</i> DIFFICULTIES CLASSIFYING PARALINGUISTIC MEANS IN A LITERARY TEXT	175-182

Ibragimova Gulshan

O‘ZBEK SHOIRLARI VA ADIBLARI IJODIDA CHINOR DARAXTI OBRAZI 183-188

12.00.00 – YURIDIK FANLAR*Халиқулов Комолиддин*“COMITAS GENTIUM” ДОКТРИНАСИННИНГ ХОРИЖИЙ ДАВЛАТ СУД
ҚАРОРЛАРИНИ ТАҲ ОЛИШ ВА ИЖРО ЭТИШГА ТАЪСИРИ ..... 189-195*Yakubov Xushnudbek*

TERRORIZMNING KELIB CHIQISH SABAB VA OMILLARI 196-202

*Mutalov Oybek*O‘ZBEKISTONDA ELEKTRON SHARTNOMALARNING HUQUQIY TARTIBI:
MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR ..... 203-208*O‘razbayev Laziz*DAVLAT BUYURTMASI ASOSIDA YARATILGAN MUALLIFLIK HUQUQI
OBYEKTLARINING HAMDA XIZMAT ASARINING O‘ZIGA XOS JIHATLARI ..... 209-214*Arslonqulova Aziza*INTELLEKTUAL MULK HUQUQINI XALQARO XUSUSIY HUQUQDA TARTIBGA
SOLISH MASALALARI ..... 215-219**13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI***Saidova Kamola*КОМПАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ РОЛИ ШКОЛЫ И УНИВЕРСИТЕТА В ВОСПИТАНИИ
ЗАПАДНОЙ МОЛОДЕЖИ ..... 220-225*Jumaniyozova Muhayyo*OLIV TA‘LIMDA IJTIMOIV-GUMANITAR FANLARNI O‘QITISHGA
KREATIV YONDASHUVNING ZARURATI ..... 226-232*O‘smanova Diloromxon*BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARINING ADABIY-NUTQIV KOMPETENSIYALARINI
SHAKLLANTIRISH VA TASHXISLASHNING ASOSIV MEZONLARINI ANIQLASH ..... 233-240*Nasriddinov Dadaxon*OLIV HARBIV TA‘LIMDA FIZIKA O‘QITISH SAMARADORLIGINI MOBIL ILOVALAR VA
ROBOTOTEKNIKA ELEMENTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YUZASIDAN
AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR ..... 241-250*Fayziyeva Dildora, Rajabova Gulchexra*BO‘LAJAK PEDAGOGLARNING MEDIA KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI ..... 251-259*Marhabo Sayfulloyevna*BUXORO JADIDLARINING TA‘LIM-TARBIYAGA OIV ASARLARIDA MILLIV
TARBIYA MUAMMO SIFATIDA ..... 260-267*Юсупов Лутфуллоҳ*

КРЕАТИВ ТАЪЛИМНИ ЖАМИЯТ РАВНАҚИДАГИ АҲАМИЯТИ 268-272

Norboyev Farhod

INNOVATSIYALAR MANBALARI: AKTYOR-TARMOQ NAZARIYASI 273-278

07.00.00-TARIX FANLARI – HISTORICAL SCIENCES

Received: 30 September 2024

Accepted: 5 October 2024

Published: 15 October 2024

Article / Original Paper

ABOUT ARCHAEOLOGICAL SURVEY IN TASHKENT REGION (2022)*

Jale Özlem Oktay Çerezci

Associate professor, PhD

Mimar Sinan Fine Arts University,

Faculty of Science Literature, Department of Art History

Murodaliev Rakhmonali

Associate professor, PhD

National Center of Archaeology Uzbekistan Academy of Sciences

Askarov Ollabergan

Junior researcher

National Center of Archaeology Uzbekistan Academy of Sciences

Abstract. The article describes archaeological research conducted in 2022 in the Bostanlyk district of the Tashkent region and the results obtained from it. It is especially noteworthy that in the upper reaches of the Paltau River, researchers discovered graves belonging to ancient nomads. This indicates that cattle-breeding tribes have mastered the northern parts of the Tashkent oasis since the Bronze Age.

Keywords. archaeological research, Paltau, Charvak, Aktepa in Khodjakent, cattle breeder.

**TOSHKENT VILOYATIDA OLIB BORILGAN ARXEOLGIK QIDIRUV
TADQIQOTLARI HAQIDA (2022-yil)**

Jale Özlem Oktay Cherezchi

Dotsent, Falsafa doktori

Me'mor Sinan nomidagi tasviriy san'at universiteti,

Fan adabiyoti fakulteti San'at tarixi kafedrası

Raxmonali Murodaliev

Falsafa doktori

O'zbekiston Fanlar Akademiyasi Milliy arxeologiya markazi

Ollabergan Asqarov

Kichik ilmiy xodim

O'zbekiston Fanlar Akademiyasi Milliy arxeologiya markazi

Annotatsiya. Maqolada 2022-yilda Toshkent viloyatining Bo'stonliq tumanida olib borilgan arxeologik qidiruv ishlari va ulardan olingan yangiliklar haqida so'z boradi. Paltov daryosining yuqori oqimida tadqiqotchilar

* This study was supported by BAP Mimar Sinan Fine Arts University, "Uzbekistan Tashkent and Samarkand Surveys" numbered 2022-10. We would also like to thank Prof. Farhod Maksudov for his support.

tomonidan qadimgi ko'chmanchilarga oid mozor-qo'rg'onlarning aniqlanishi, ayniqsa, diqqatga sazovordir. Bu chorvador qabilalar bronza davridan Toshkent vohasining shimoliy qismlarini o'zlashtirganidan dalolat beradi.

Kalit so'zlar. arxeologik qidiruv, Paltov, Chorvoq, Xo'jakent Oqtepsi, chorvador.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I10Y2024N001>

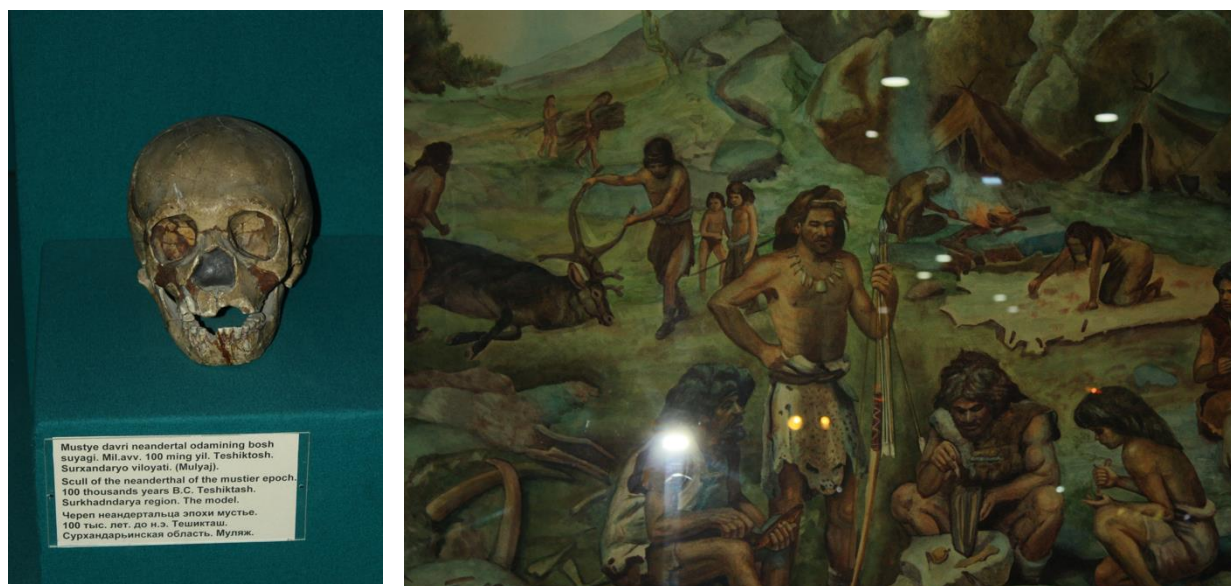
Introduction. Uzbekistan borders Kazakhstan to the west and north, Afghanistan to the south, Turkmenistan to the southwest, Kyrgyzstan to the east and Tajikistan to the southeast. Uzbekistan, which has all these neighbors with very important archaeological findings for the various Turkic periods, is home to a valuable and rich cultural heritage.

As a result of archeology and survey research carried out in the Tashkent and Samarkand oases and similar places, it has been determined that the history of settlement and therefore culture in Uzbekistan dates back to the Ancient Ages. One of the most important evidence of this is the Neanderthal remains unearthed in a cave in the Teshik-Tash Region, indicating the transition to social life and dating back to 100 thousand BC (Ill. 1). [7: s. 2-3]

Research Methodology. In a scientific article, empirical research methods were used, such as observation, comparison, as well as analysis, archaeological survey.

Tashkent, as being focus of our study, was founded in the northeast of Uzbekistan, in the oasis irrigated by the Chirchik Stream, one of the right tributaries of Seyhun, and the cultural history of this center dates back to the second millennium BC. When we look at the development of this center, we consider its inception starts with

"Keltaminar Culture", which belongs to proto-Turkic culture and dates back to the V-III millennium BC, existed here [3; 4].

Ill. 1: A Neanderthal skull and a detail from their lives.

State Museum of History of Uzbekistan.

Also here, small settlements were identified at the beginning of the end of III.millennium BC - early II.millennium BC. The elimination of Greek sources dating back to the middle of the 1st millennium BC also reinforced the information about the formation of cities with

archaeological data. And we can mention the development of trade and works of art in Tashkent between VI - IV centuries BC. Therefore, it is possible to notice early period of Turkic arts as well as Gokturk period [5: s.107-108; 8: s.495-510] (III.2).

Tashkent, came under the rule of the Umayyads at the beginning of the 8th century and the Chinese in the middle of the same century. During the Abbasid Period, this region was seen as a defense line against the Turks; To prevent attacks, Tashkent was surrounded by walls in 776. The city came under the rule of the Karluk Turks in 807. Şaş, which then came under Abbasid rule again, consisted of four parts (city, castle, inner and outer quarters) separated by walls during the Samanid period. At the end of the 10th century, Tashkent came under Karakhanid rule. The city, which was captured by the Khwarezmahs at the beginning of the 13th century, was invaded by Genghis Khan in 1220.

III. 2: Ceramic vessels of XV-VIIIth BC.

State Museum of History of Uzbekistan..

It is seen that the name Tashkent was used on the coins during the Mongol rule. With the Chagatai Khanate establishing dominance in the Transoxiana region, the city first came under the administration of this khanate, and then under the administration of Timur and his successors, who dominated the region after them. The city expanded during these years; It has developed in terms of agriculture, crafts, trade and architecture. As can be understood from all these historical periods, Tashkent has been one of the important centers for the Turkic states for centuries [9].

The Surveys in the frame of this project. As can be understood from all this information, Tashkent, which was mostly under Turkic rule even though its history was taken over by various communities and states based on Proto-Turks from time to time, has a very important place in terms of both pre-Islamic and Islamic Turkic art.

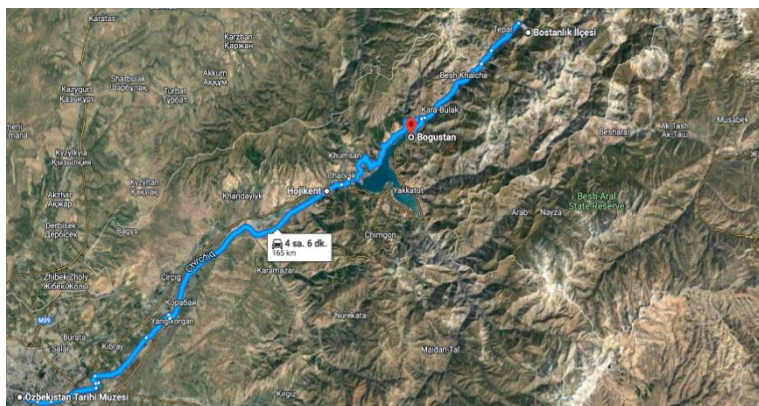
Ill. 3: Paltau area, survey.

Ill. 4: Hodjakent, examples of rock paintings

Within the scope of all the data, we emphasized that there may be archaeological excavation sites that can be associated with the Gokturk Period, and surface surveys were carried out especially in Tashkent, our first destination. Within the framework of the survey conducted with a team from the National Archeology Center of the Uzbekistan Academy of Sciences (Ill. 3), rock paintings in Tashkent Khocakent (Ill. 4) were examined first.

From here, the transition was made to the Bostanlık (Bostanliq) Region (Ill. 5a). In the first phase of this survey, which was carried out in a very mountainous region, the Chirchiq River was followed, then moved to the Bogustan and Bostanliq regions, and on the shores of the Charvak Water Dam, at an altitude of approximately 930 m above sea level, 2 children's graves, which were previously excavated and thought to belong to the Gokturk Period, were examined (Ill. 5b-c) [11; 12; 13]. As a result of the research, it was determined that there may be many more graves in this area. The most important problem of this place is that since it is near Çarvak Dam Lake, the area and time for excavation is very limited and varies according to climatic conditions.

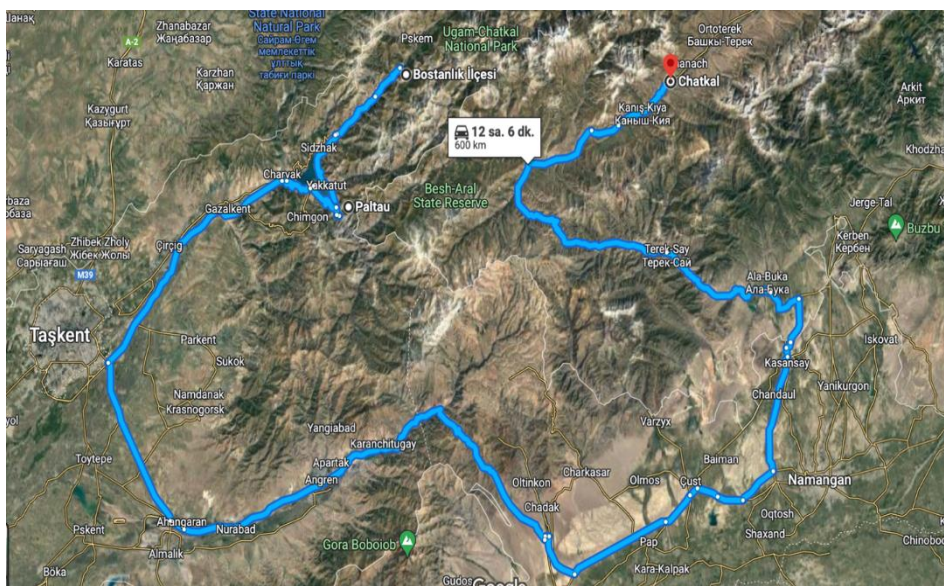

Ill. 5a: Destination between Tashkent

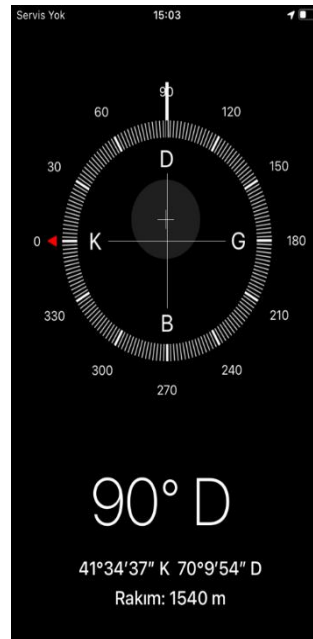

III. 5b-c: Çarvak, grave of a child.

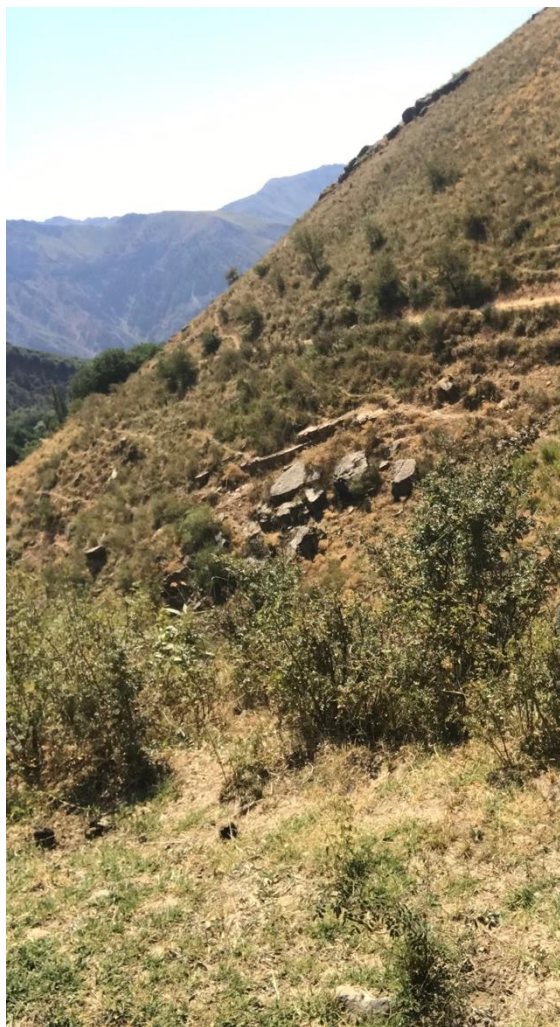
III. 6a: The route of 2nd phase of the survey.

III. 6b-c: A “muğhane”/grave and its

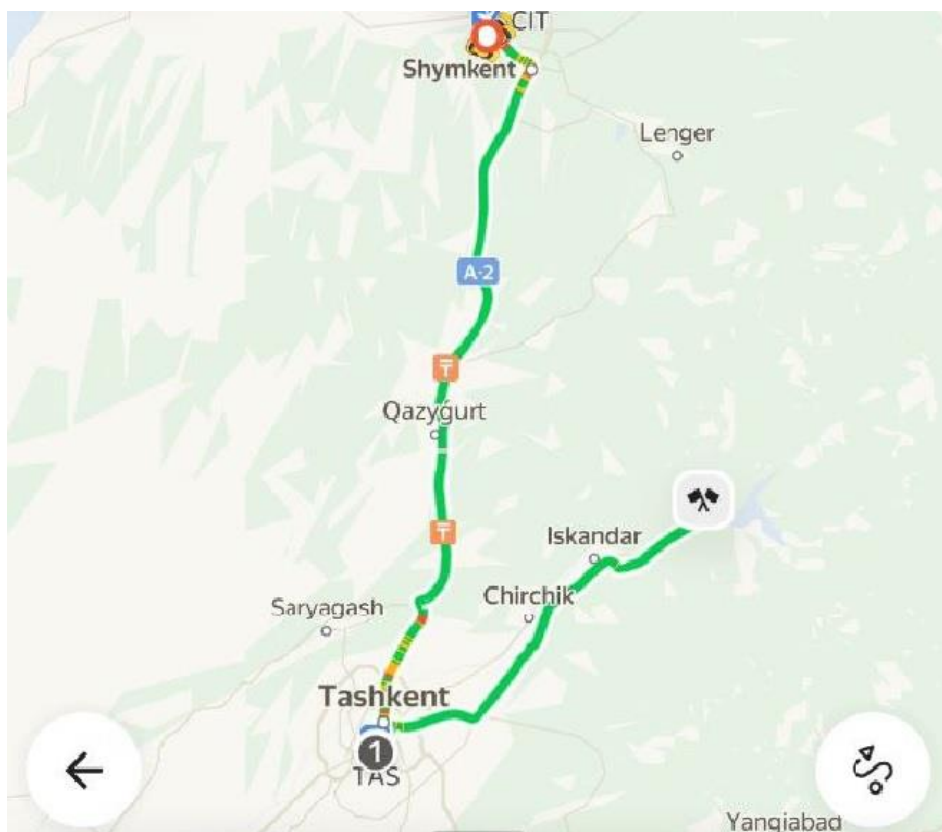

After two days of research in the region, we went from Bostanlıq to Paltau, also called "Iron Mountain". At this point, it should be noted that one of the most important features of the region is that it has the Obi-Rahmat Cave, where the ancient people of the Paleolithic Age lived. However, the part we are interested in is a place close to the mentioned place, at an altitude of 1590 m above sea level. In addition to the "muğhanes", 3 mounds that are likely to be kurgans were identified here (Ill. 6a-e). In addition, the route was continued along Chatkal (Çatkal) on the Kyrgyzstan border.

Ill. 6d: The mounds.

In the third phase of the survey, a line from Charvak to Shymkent, which is the border with Kazakhstan, was followed. Within this route, a Gokturk Period city ruin and some ceramic sherds were unearthed at a place called Ak-Tepe (Ill. 7 a-d). We have to mention the urgency of an archaeological excavation and a conservation of this place due to the construction works carried out in Ak-Tepe (Ill. 8).

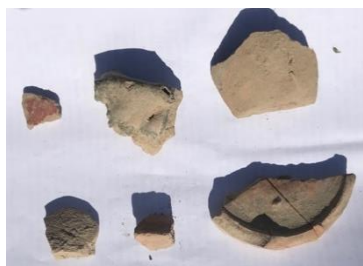
III. 7a: The 3rd phade of the survey.

III. 7b-c: Ak-Tepe

Result. Within the scope of the above said project, which was carried out with a team from the National Center of Archaeology Uzbekistan Academy of Sciences, a research was carried out in the Bostanliq Region, "Paltau" and "Aktepe" where can have Gokturk period graves. So we can mention that an archaeological investigation can be put in progress about these places.

III. 7d: Ceramic vessels from Ak-Tepe.

III. 8: The all route of the survey

Адабиётлар/Литература/References:

1. БУРЯКОВ, Юрий, КАСИМОВ, Мирвохид, РОСТОВЦЕВ, Олег, Археологические памятники Ташкентской области. Ташкент, 1973.
2. ДРЕВНОСТИ Чарвака. Ташкент, 1976. С. 96
3. ФИЛАНОВИЧ М.И. и др. «Новые данные по древней истории Ташкента» / Ўзбекистон пойтахти Тошкент 2200 ёшда. Тошкент: «Фан» нашириёти, 2009. с. 52-58.
4. ФИЛАНОВИЧ М.И. Ташкент: Зарождение города и развитие городской культуры в древности и средневековье. Ташкент, 1981. с. 46-52.
5. BABAYAR, Gaybullah (2002), Göktürk Kağanlığı Döneminde Batı Türkistan Yönetimi / Türkler Ensiklopedisi, C.2, s. 107-117.
6. ÇORUHLU, Yaşar (2017), *Erken Devir Türk Sanatı (İç Asya'da Türk Sanatının Doğuşu ve Gelişimi)*, Kabalıcı Yayınevi, İstanbul.

7. OKTAY ÇEREZCİ, Jale Özlem (2022), Göktürk Dönemi Sanatı için Özbekistan'ın Önemi (Taşkent ve Semerkant Buluntuları) // *Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C.4, S.7, Ocak, s. 1-14.
8. OKTAY ÇEREZCİ, Jale Özlem (2022), Özbekistan'da Göktürk Dönemi Sanatı // *Yeni Türkiye Yayınları*, Özbekistan Özel Sayısı. S.125, s.495-510.
9. MAKSUDOV Farhad (2014), Taşkent // *Türk Dünyası Başkentleri*. Ankara: Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, s. 508-592.
10. MAKSUDOV Farhad, MURADALİYEV Rahmanali (2020), Göktürkler ve Üzenginin Yayılması Üzerine // *Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 2, Sayı 4, Temmuz, ss. 287-302.
11. MURADALİYEV Rahmanali, Rashidov Niyoz (2022), Taşkent Bölgesinin Dağlık Arazisinde Bulunan Göktürk Kağanlığı'na Ait Süngük Mezar Kurganları Hakkında Yapılan Çalışmalar // ** Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 4 s. 953-970.
12. Murodaliyev R. (2022), So'ngak mozor-qo'rg'onining davrlashtirilishi haqida // *FarDU. Ilmiy xabarlar*, № 3. – B. 247-252. doi.org/10.56292/SJFSU/vol28iss3/a17
13. Murodaliyev R. X., Mirsoatova S. T. (2021), So'ngak mozor-qo'rg'oni topilmasi va uzangining tarixdagi ahamiyati // *O'tmishga nazar – Взгляд в прошлое*. 4-jild, № 9. B. 34-43. dx.doi.org/10.26739/2181-9599-2021-9-4

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 10 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).